

Vlaams
Parlement

vergadering **C293 – LEE40**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 29 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de dualiteit tussen gedetecteerde lokale woonbehoeften en de taakstelling vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen - 2464 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over stedenbouwkundige richtlijnen voor hoogspanningskabels - 2592 (2010-2011)	5

■

Waarnemend voorzitter: de heer Wilfried Vandaele

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de dualiteit tussen gedetecteerde lokale woonbehoeften en de taakstelling vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen - 2464 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, bij de afbakening van de regionaalstedelijke gebieden door middel van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) werden in veel gevallen heel wat gebieden herbestemd voor woonontwikkeling, dit met het oog op het realiseren van de opgelegde taakstelling in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake wonen.

In het kader van het opstellen van de lokale woonbeleidsplannen wordt momenteel onder andere de inschatting van de behoeften en het daarvoor te realiseren aanbod nader onder de loep genomen, dit zowel vanuit het oogpunt van de sociale objectieven als in zijn geheel. En daarbij blijkt er toch een groot spanningsveld te zijn: heel wat van de voorziene uitbreidingsgebieden blijken in eerste instantie, ik bedoel daarmee de komende tien jaar, niet noodzakelijk ontwikkeld te moeten worden om aan de verwachte vraag naar woningen te voldoen.

Vandaar de volgende vragen, minister. Het zijn vragen die me ook worden gesignaleerd door schepenen van ruimtelijke ordening van verschillende steden.

Hoe valt het grote verschil in de gemeten behoeften tussen het afbakeningsproces en de gemeten behoeften bij het opstellen van het woonbeleidsplan te verklaren?

Hoe moet een lokaal bestuur omgaan met de dualiteit tussen de conclusies die in een lokaal woonbeleidsplan worden getrokken en de ontwikkeling van woongebied dat door het RSV en de GRUP's wordt opgelegd? Dat is een belangrijke vraag.

Is het verantwoord om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden, zelfs als er daartoe geen nood blijkt uit het lokale woonbeleidsplan?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, de essentie van het antwoord is dat er een verschil is tussen de lokale woonbehoefte enerzijds en de taakstellingen voor het regionaalstedelijk gebied anderzijds. Het ene heeft te maken met ramingen op basis van waar de behoeften worden bepaald, het andere zijn de cijfers voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied in de taakstellingen. Ik verduidelijk mij. De ramingen gaan voort op bestaande en te verwachten trends inzake bevolkings- en huishoudensevoluties, zowel wat betreft geboorten, sterfte, gezinsverdunding en zeker ook migratiebewegingen. Vooral dit laatste speelt een rol in steden, want een aanhoudende suburbanisatie zorgt er immers voor dat er meer mensen de stad verlaten dan dat er mensen bij komen.

Een van de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is om de suburbanisatie tegen te gaan. Het RSV heeft gedacht dit te moeten doen door in de stedelijke gebieden onder andere een actief aanbodbeleid te voeren op het vlak van huisvesting en een voorzichtiger beleid in de gemeenten van het buitengebied. Dit is wat in het RSV de 60/40-verhouding wordt genoemd. Het is een trendbreuk waardoor minimum 60 procent van de bijkomende woongelegenheden moet worden gerealiseerd in de stedelijke gebieden en maximaal 40 procent in gemeenten van het buitengebied.

De taakstelling die het RSV oplegt, gaat daarop voort. Elke stad krijgt naar rato van haar gewicht een taakstelling toegewezen binnen die minimum 60 procent. Die taakstelling houdt dus een feitelijke trendbreuk in ten opzichte van de huidige toestand waarbij de veelal negatieve migratietrend wordt stopgezet, dat is toch de bedoeling. Simpel gezegd: door een

aanbod te creëren in de steden gaat men ervan uit dat de stadsvlucht wordt tegengegaan en dat er door het creëren van het aanbod, meer mensen naar de steden zullen komen. Dat is de 60/40-regeling die in het RSV naar voren werd gebracht, vandaar het verschil tussen lokale woonbehoeften uit het lokale woonbeleidsplan en de taakstellingen zoals die in het afbakingsproces worden meegegeven.

Het lokaal woonbeleidsplan legt de vinger aan de pols onder meer wat betreft het fenomeen van de suburbanisatie. Bovendien geeft het de dynamiek weer die de afgelopen jaren heeft gespeeld op het vlak van migratie en de aantrekkelijkheid van de stad. Bij het uitstippelen van een lokaal woonbeleid is het niet enkel van belang om die trends te kennen en om er rekening mee te houden, maar tevens om een aantal ongewenste effecten, zoals stadsvlucht, tegen te gaan. Het idee van het RSV was dat dit kan door het aanbod te verhogen.

Daarbij staan drie dingen voorop. Ten eerste moet men op zoek gaan naar de beste locaties voor een dergelijk aanbod aan wonen, ten tweede moet dat op een kwalitatieve manier worden ingevuld en ten derde is het natuurlijk niet de bedoeling van dit extra aanbod om in de stadskernen zelf een beweging te krijgen naar de nieuwe woningen waardoor er in die kernen leegstand wordt gecreëerd. Het was of is de bedoeling in deze filosofie dat de mensen van buiten de stad naar de stad trekken door het aanbod dat er gecreëerd wordt.

Woonuitbreidingsgebieden zijn effectief reservegebieden. In een optimaal scenario worden ze het beste pas aangesneden als er duidelijke woonbehoeften zijn en wanneer de ruimtelijke invulling overwogen gebeurt. De prioriteiten op het vlak van het aansnijden van de reservegebieden komen tot uiting in de gemeentelijke woningbehoeftestudie en in de prioriteiten die de gemeente zichzelf oplegt in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. U hebt dus eigenlijk gelijk dat voor een woonuitbreidingsgebied de woonbehoefte moet worden aangetoond via de gemeentelijke woonbehoeften alvorens men het kan aansluiten.

Een onderbouwd woonbeleidsplan van een lokale overheid wordt geacht rekening te houden met de verschillende elementen zoals bevolkingsprognoses en dergelijke meer. De ruimtelijke inplanting dient vertaald te worden in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Van een stedelijke lokale overheid wordt verwacht dat zij haar stedelijk gebied voor alle bevolkingsgroepen betaalbaar en leefbaar maakt en dat ze naar een gepast evenwicht streeft tussen bebouwde en open ruimte.

Uit de context van uw vraag maak ik op dat u het veeleer hebt over woonuitbreidingsgebieden die via het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan al zijn omgezet in een woongebied. Als een woonuitbreidingsgebied via een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied werd omgezet naar woongebied, dan zijn dit natuurlijk geen reservegebieden meer, maar dienen ze beschouwd te worden als woongebieden, als een actueel aanbod om woonprojecten op te vangen. De markt kan daar haar werk doen. Het aansnijden ervan is te ondersteunen vanuit de eerder genoemde reden, namelijk het tegengaan van de suburbanisatie door het voeren van een actief aanbodbeleid. Ik hoop dat ik hiermee uw vragen heb beantwoord.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat ik een schriftelijke versie van dat antwoord kan krijgen zodat ik dat kan bezorgen aan de schepen van Ruimtelijke Ordening die me tot deze vraag heeft geïnspireerd. De stad waar ik aan denk, is geen stad waar er veel migratie is, integendeel.

Er is een spanningsveld tussen de afbakening van het stedelijk gebied en het concrete woonbehoefteplan dat men vandaag opmaakt en waaruit blijkt dat minder gebieden vandaag zouden moeten worden ontwikkeld dan wat er in de doelstellingen stond, ondanks de bevolkingstoename.

We moeten in dit parlement niet discussiëren over concrete dossiers. We moeten probleemsituaties aanpakken die zich in het algemeen voordoen in Vlaanderen, in de steden en op andere plaatsen waar men met deze problemen wordt geconfronteerd.

Minister, als er correspondentie naar de bevoegde administratie gaat met zeer concrete vragen, zou het gemakkelijker zijn indien de administratie binnen een redelijke termijn een antwoord zou geven. Dat zou sommige vragen in de commissie kunnen voorkomen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Verschillende steden hebben dat probleem met die 60/40-regel. We zouden ons kunnen afvragen of bij de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de doelstelling was om aanbod te creëren en er zo voor te zorgen dat mensen naar de stad gaan. Is dit de meest zinvolle manier om de uittocht uit de stad tegen te werken? Ik denk dat een beleidsplan daar in de toekomst een antwoord op moet kunnen bieden.

U hebt het niet over een stad die leegloopt, wel integendeel. De 60/40-regel is ook niet op maat van de stad waar u het over hebt. Ik denk dan ook dat dit moet worden bekeken in een nieuw toekomstplan.

Ik probeer mijn administratie er altijd toe te bewegen om antwoorden op de meest efficiënte wijze te geven. Dat hangt echter af van dossiers en mensen. Ik zal zeker rekening houden met uw voorstellen en aanbevelingen ter zake.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Wat de 60/40-regel betreft, wil ik niet onmiddellijk grote uitspraken doen. De doelstelling om de bevolking te concentreren in de steden, moeten we zeker nastreven.

Wat de correspondentie met de administratie betreft, zou ik het al heel vriendelijk, correct en hoffelijk vinden indien men me in periodes van grote drukte een eenvoudige ontvangstmelding zou sturen waarin men me laat weten dat er zo spoedig mogelijk een antwoord volgt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over stedenbouwkundige richtlijnen voor hoogspanningskabels - 2592 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Het provinciebestuur West-Vlaanderen weigerde vorige week in beroep een verkavelingsvergunning toe te kennen voor een terrein in Heule, een deelgemeente van Kortrijk, omdat er een hoogspanningskabel boven loopt. Ik heb hier een artikel uit de krant bij me over Sint-Niklaas. Daarin staat dat het stadsbestuur van Sint-Niklaas geen toelating meer zal geven aan nieuwe bouwprojecten onder hoogspanningslijnen zolang er geen volledige wetenschappelijke zekerheid is over de mogelijke gezondheidsrisico's. Zowel Sint-Niklaas als het provinciebestuur West-Vlaanderen argumenteert dat de volksgezondheid misschien in gevaar zou kunnen worden gebracht door dergelijke hoogspanningsinstallaties.

De deputatie verwijst ook naar studies van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Men baseert zich hiervoor op het in leefmilieukringen welbekende voorzorgsprincipe. Dit principe, hoewel zeer belangrijk, is en blijft natuurlijk een containerbegrip.

Minister, hoe reageert u als minister van Ruimtelijke Ordening op de beslissing van de West-Vlaamse deputatie?

Deelt u de mening van netwerkbeheerder Elia dat er hier sprake is van een belangrijk precedent? Ook de Vlaamse Confederatie Bouw heeft zich daarover uitgesproken.

Wat is het beleid binnen het Agentschap Ruimte en Erfgoed over deze kwestie?

Hoe staat u tegenover duidelijke stedenbouwkundige richtlijnen over wonen en werken onder hoogspanningslijnen? Bent u van plan om dergelijke stedenbouwkundige richtlijnen uit te werken?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: In de inleiding verwijst mevrouw Taeldeman naar Sint-Niklaas. Toevallig was ik vorige zaterdag op die hoorzitting aanwezig. Ik heb ook het persbericht gelezen. Ik weet intussen ook dat er soms een spanningsveld bestaat tussen wat in de pers verschijnt en wat de beleidsverantwoordelijken effectief hebben uitgesproken. Het enige wat in mijn stad is beslist, is dat er binnen een ander project geen kinderdagverblijf mag komen onder een hoogspanningslijn.

Wat de woonwijk betreft en het krantenartikel waar mevrouw Taeldeman naar verwijst, heeft de schepen wijselijk gezegd dat deze problematiek in overleg met hogere overheden zal worden bestudeerd.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik zou kort kunnen antwoorden maar ik zal toch iets dieper ingaan op deze problematiek.

Ik kan verwijzen naar mijn antwoord in de commissie op 6 januari 2010. Ik citeer uit de Handelingen: “Het nemen van initiatieven zoals het opleggen van veiligheidszones is voor mij als minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening slechts mogelijk indien er vanuit de sector leefmilieu en volksgezondheid duidelijke normen en richtlijnen ter zake worden meegegeven. Dergelijke richtlijnen over milieu en volksgezondheid zijn er vandaag niet, en daardoor kan ik hieromtrent geen verdere veiligheidszones opleggen.” Ik heb dat standpunt later herhaald. Vandaag ben ik nog altijd van oordeel dat ik mijn standpunt ter zake niet kan en moet veranderen.

Voor mij is het vrij duidelijk: binnen de Vlaamse overheid zijn er mensen die gespecialiseerd zijn in de aspecten van leefmilieu en volksgezondheid. Ik zou daar zelfs ook energie bij kunnen noemen. Zij moeten me dat zeggen. Jammer genoeg hebben noch ik, noch mijn administratie Ruimtelijke Ordening de kennis om te oordelen welk land in Europa de juiste maatregelen neemt. In land x doet men het op een bepaalde manier, in land y is men veel strenger en in land z doet men niets, maar wij kunnen niet bepalen in welk land het nu het beste is. U hebt zelf gewezen op het voorzorgsprincipe. Ik ben daar blij mee. Vanuit het voorzorgsprincipe zouden we het strengste dat er qua Ruimtelijke Ordening bestaat, in heel Europa kunnen overnemen. U hebt er echter ook op gewezen dat dit voorzorgsprincipe een containerbegrip is. Het lijkt me ook geen goede manier van werken. De vraag is ook wat we waar laten primeren.

Ik heb begrepen dat minister Schauvliege maandag in de commissie heeft verklaard dat het de bedoeling is dat de door haar gevraagde studie wordt afgerond. Dat is belangrijk. Op basis van de inhoud van die studie en de gezondheidsvoorschriften zullen we conclusies kunnen trekken en richtlijnen distilleren. Ik sluit me dus aan bij het antwoord dat ze in de commissie heeft gegeven: we wachten dus best even dat onderzoek af, dat in het najaar zou worden afgerond.

Of de weigering van de bewuste verkavelingsaanvraag in Kortrijk een precedent is, kan ik eigenlijk moeilijk bepalen. Ik ben van oordeel dat elke vergunningsaanvraag individueel moet worden beoordeeld, op basis van onder meer de context, de geldende regelgeving en de inzichten van het bestuur in kwestie. Ik geloof dat we daar voorzichtig mee moeten omspringen, en dat we daar moeilijk algemene conclusies uit kunnen afleiden. Ik erken wel

dat deze beslissing het debat over de mogelijke gezondheidsrisico's van hoogspanningsleidingen opnieuw actueel heeft gemaakt en dat het daarom tijd is duidelijkheid te brengen in deze kwestie. De heer De Meyer heeft er al op gewezen: zijn stad heeft beslist te bekijken wat de hogere overheid ter zake zegt. Dat is juist. Laten we dus dat lopende onderzoek van minister Schauvliege afwachten, dat ons zal leren welke passende maatregelen we moeten nemen met betrekking tot de ruimtelijke ordening.

Wat het beleid van mijn administratie betreft, kan ik kort zijn. Mijn administratie beschikt vandaag uiteraard niet over specifieke richtlijnen met betrekking tot het hanteren van veiligheidszones rond hoogspanningsleidingen. Ik beschik immers niet over de studie die daar aanleiding toe kan geven. Elke aanvraag moet dus nog altijd worden getoetst aan de criteria uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Zoals u weet, staan daar ook bepalingen in met betrekking tot hinder, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Tot er een algemene studie is en we aan de hand daarvan een algemene richtlijn kunnen uitvaardigen, op basis van wat de volksgezondheid en het leefmilieu vereisen, kan mijn administratie alleen maar de mogelijke motivering van gemeentelijke besturen toetsen aan die algemene bepalingen van de codex.

Concluderend kan ik stellen dat ik de resultaten van het lopende onderzoek wens af te wachten, voor ik een beslissing neem over maatregelen op het vlak van ruimtelijke ordening. Uit het antwoord van minister Schauvliege blijkt dat dit onderzoek in het najaar zal worden afgerond. Kort daarop zullen we dus moeten beslissen welke conclusies we daaruit moeten trekken met betrekking tot ruimtelijke ordening.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt er zelf op gewezen dat het onderwerp heel actueel is. In mijn regio, het Meetjesland, vond vorige week de plenaire vergadering plaats over het ontwerptracé voor het Stevin-project. Het gaat over de hoogspanningslijn die vanuit Zomergem via Eeklo en Maldegem naar Damme, en vervolgens naar Brugge en de haven van Zeebrugge loopt. Die lijn zou om een aantal redenen moeten worden versterkt. Ik heb het al duidelijk gesteld toen mevrouw Eerlingen daarover in deze commissie een vraag heeft gesteld aan minister Schauvliege, en wil dat nu ook duidelijk aan u zeggen: er is echt enorm veel onrust. Heel veel mensen vragen zich af wat nu precies de impact op de volksgezondheid is. In september-oktober zal het openbaar onderzoek worden georganiseerd, dat zestig dagen duurt. Ik vermoed dat er enorm veel bezwaren zullen zijn, en dat er naar aanleiding van dit onderwerp enorm veel vragen zullen worden gesteld in het kader van dat openbaar onderzoek. Ik ben daar wat bang voor.

Ik heb ook een aantal documenten gekregen van de Nederlandse overheid. In Nederland heeft men in 2005, en ook in 2008, al heel wat richtlijnen uitgevaardigd ten overstaan van de lokale besturen. Het is misschien interessant dat het kabinet die richtlijnen eens onder de loep neemt.

Ik ben blij dat u stelt dat die door Leefmilieu aangevraagde studie in het najaar zal worden afgerond. Ik ben ook blij dat u het signaal geeft dat we moeten wachten op de resultaten van die studie en dat u als minister van Ruimtelijke Ordening alvast bereid bent om, aan de hand van die concrete resultaten, samen met Leefmilieu, Energie en Welzijn aan tafel te zitten en na te denken over mogelijke richtlijnen die kunnen worden uitgevaardigd.

Beschikt uw administratie over heel concrete cijfers met betrekking tot het aantal woningen die onder hoogspanningskabels staan? Bestaan er cijfers ter zake?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Het is eveneens minister Schauvliege die in kaart brengt over hoeveel woningen het gaat.

Nederland hebben we natuurlijk ook al bekeken. Ik val eigenlijk voor een stuk in herhaling: ik kan niet beoordelen of Nederland zich baseert op de juiste studies inzake milieu en gezondheid om ze dan af te leiden naar ruimtelijke ordening. Als mijn collega's die kennis hebben van gezondheid en van leefmilieu, mij zeggen dat ze de studie van Nederland ondersteunen en niet die van Italië, noch die van Engeland, noch die van Spanje, noch die van Frankrijk, en als ze mij zeggen dat de studie van Nederland de juiste wetenschappelijke basis heeft om conclusies uit te trekken op het vlak van ruimtelijke ordening, dan ben ik graag bereid om dat te doen.

Ik beschik zelf niet over die kennis. Ik weet dat er in verschillende landen regels bestaan over hoogspanning en in andere niet. Men baseert zich op verschillende wetenschappelijke studies. Ik ben geen minister van Leefmilieu en geen minister van Volksgezondheid, en dus kan ik niet bepalen welke studie ik moet gebruiken om de afleiding te doen naar ruimtelijke ordening. We kennen ze, we weten over welke bepalingen het gaat, we kunnen dit zeker meenemen als een goede basis die gebruikt kan worden als de collega's zeggen welke gezondheidsrisico's en risico's op het vlak van leefmilieu we in ogenschouw moeten nemen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, dank u voor het antwoord. Minister Schauvliege heeft als minister van Leefmilieu heel duidelijk de koe bij de horens gevat. Ze heeft een studieopdracht uitgeschreven met de naam 'consultatietraject'. Het consultatietraject bestaat uit drie fases. Twee van de drie fases zijn al afgerond, het is nu nog wachten op de conclusies. Ik zal dit dossier zeker goed opvolgen in het najaar en ik ben blij dat u ook aangeeft dat u als minister van Ruimtelijke Ordening vanuit uw domein zult meewerken aan eventuele richtlijnen of conclusies die aan de studie kunnen worden verbonden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■